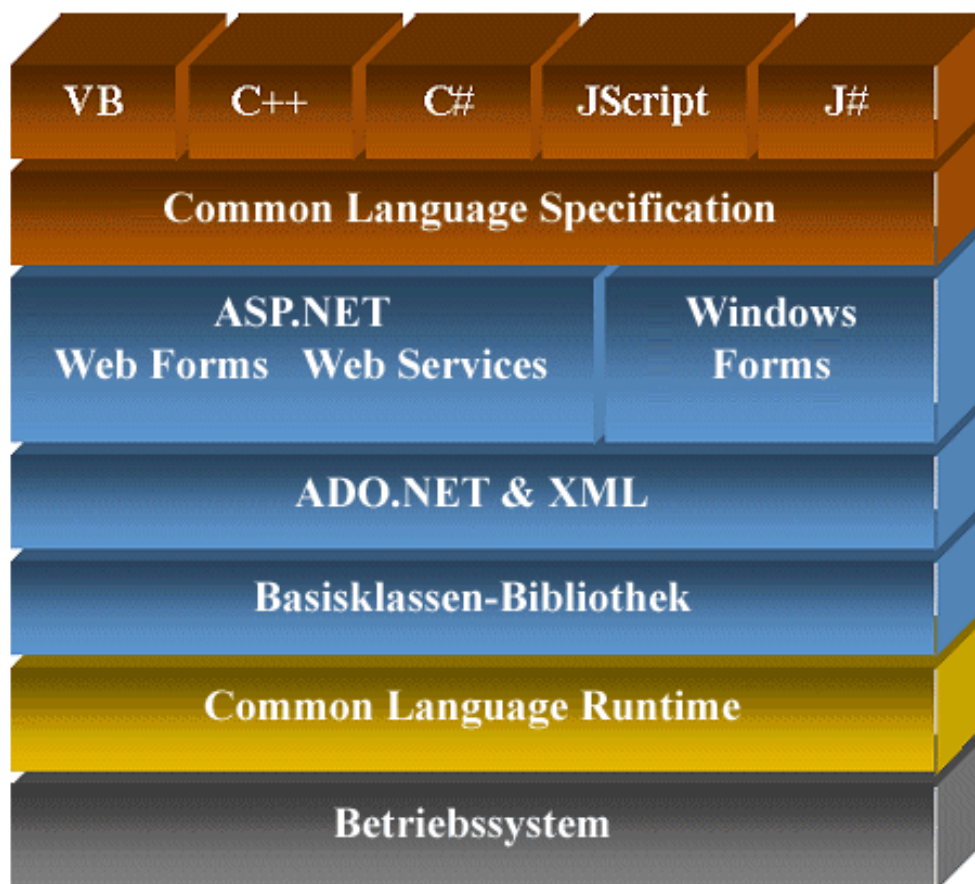

فریمورک دات نت ماکروسافت ، تحولات عمده ای را در رابطه با ایجاد و اجرای برنامه های مبتنی بر وب ایجاد نموده است . ASP.NET . یکی از تکنولوژی های متعددی است که به همراه فریمورک دات نت ، ارائه شده است . در این مقاله با مفاهیم اولیه فریمورک دات نت ، آشنا می شویم .

فریمورک دات نت دات نت ، یک مدل پیاده سازی نرم افزار است که توسط ماکروسافت ارائه و مهمترین دستاورد آن ، پیاده سازی نرم افزارهای مستقل از پلات فرم و نوع دستگاه ، با قابلیت دستیابی به داده ها از طریق اینترنت ، می باشد . فریمورک دات نت ، زیر ساخت دات نت را ایجاد می نماید .

دات نت پلات فرم چیست ؟ دات نت بر اساس یک معماری "باز" ، شکل یافته و پلات فرمی است که می تواند برای ایجاد و اجرای نسل جدیدی از برنامه های وب و ویندوز استفاده گردد . هدف از پلات فرم دات نت ، تسهیل در پیاده سازی نرم افزارهای وب بوده و از تکنولوژی های اساسی زیر تشکیل شده است :

- فریمورک دات نت

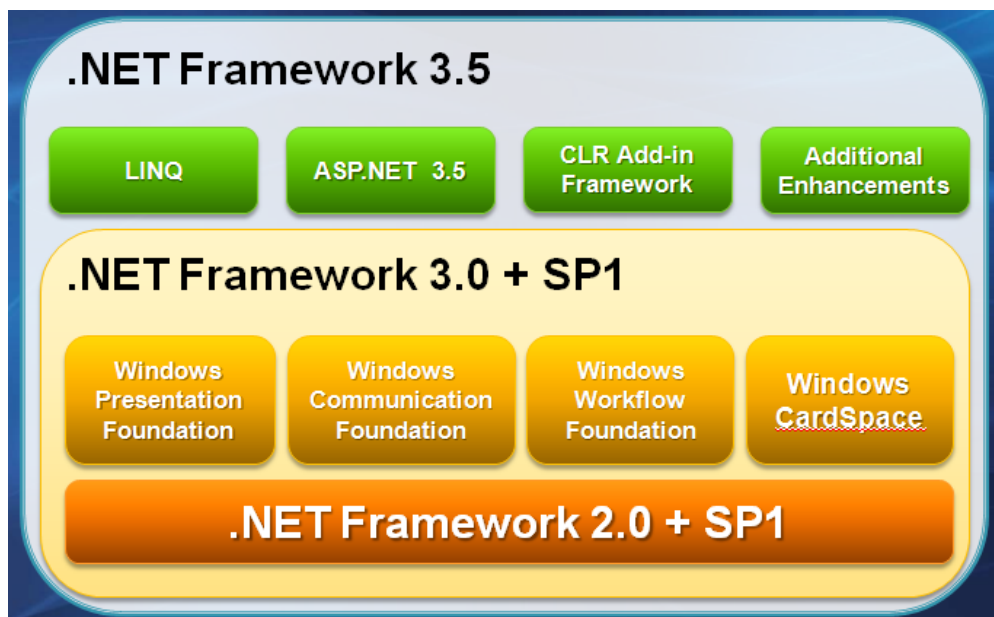
- سرویس دهندگان دات نت
- سرویس های لازم بمنظور ایجاد بلاک
- ویژوال استودیو دات نت

در پلات فرم دات نت ، سرویس گیرندگان ، سرویس دهندگان و سرویس ها ، دارای جایگاهی مهم بوده و می توان به موارد زیر در رابطه با آن اشاره داشت :

- یک مدل برنامه نویسی است که امکان پیاده سازی سرویس های وب XML و برنامه ها را در اختیار پیاده کنندگان نرم افزار قرار می دهد .
- مجموعه ای از سرویس های ایجاد بلاک که متکی بر مجموعه ای از سرویس های وب بوده و باعث انتقال کنترل داده کاربر از برنامه ها برای کاربران می شوند .مثلا " Passport ماکروسافت ، یک عنصر اساسی از دات نت بوده که امکان یکپارچگی برنامه ها را بسادگی فراهم می نماید .
- مجموعه ای از سرویس دهندگان نظیر ویندوز 2000 ، SQL Server ، سرویس دهنده Biztalk که باعث ارتباط ، اجراء ، انجام عملیات و مدیریت سرویس های وب XML و برنامه ها می گردد .
- نرم افزار سرویس گیرنده ، نظیر ویندوز XP ، که به پیاده کنندگان کمک می نماید تجارب مفید و جامع خود را به مجموعه ای از دستگاهها، تعمیم نمایند.
- ابزارهایی نظیر ویژوال استودیو دات نت ، که می توان از آنان بمنظور پیاده سازی سرویس های وب ، برنامه های ویندوز و وب استفاده کرد .

فریمورک دات نت چیست ؟ فریمورک دات نت ، فونداسیون لازم بمنظور ایجاد و اجرای برنامه ها و سرویس های وب XML را ارائه می نماید . ماهیت یکسان (یکدست) فریمورک دات نت ، امکان ارتباط تمامی برنامه ها(برنامه های ویندوز ، وب ، سرویس های وب XML) را از طریق یک مجموعه از ابزارها و کدهای نوشته ، فراهم می نماید. فریمورک دات نت شامل موارد زیر است :

- Runtime Common(Language Runtime Common) یا همان Runtime .
- Runtime ، مسئولیت رسیدگی به سرویس ها را برعهده داشته و شامل یکپارچگی زبانها ، امنیت و مدیریت حافظه است . در زمان پیاده سازی ، Runtime ویژگی های لازم و مورد نیاز را با هدف تسهیل در پیاده سازی، ارائه می نماید .
- کتابخانه های کلاس (Libraries - Class)
- کتابخانه های کلاس ، امکان استفاده مجدد از کدها برای اکثر عملیات متداول نظیر دستیابی به داده ها ، پیاده سازی سرویس های وب XML ، فرم های وب و یا ویندوز را فراهم می نماید .

دات نت باعث حل چه مشکلاتی شده است ؟ فریمورک دات نت ، باعث برطرف شدن مسائل و محدودیت های متعدد در رابطه با پیاده سازی برنامه های وب از منظر پیاده کنندگان نرم افزار شده است . در این راستا ، به پتانسیل های اینترنت بمنظور برخورد با مسائل و محدودیت های موجود ، بخوبی توجه شده است . با ابداع یک شبکه بزرگ (اینترنت) بمنظور اشتراک اطلاعات ، صرفاً برنامه های بسیار اندکی قادر به اجراء و فعالیت بر روی بیش از یک سرویس گیرنده بوده و تعامل اطلاعاتی بین برنامه ها نیز وضعیتی مشابه داشت . محدودیت های فوق ، باعث بروز دو مسئله مهم در رابطه با پیاده سازی نرم افزار می گردد که می بایست بدرستی با آنان برخورد گردد:

- پیاده کنندگان ، مجبور به پیاده سازی نرم افزارهای خود در یک میدان محدود می باشند .
- پیاده کنندگان ، زمان زیادی را بمظور نوشتن برنامه ها بمنظور کار با پلات فرم و سرویس گیرنده گان متفاوت ، صرف می نمایند (این زمان می بایست صرف آفرینش برنامه های جدید گردد).

فریمورک دات نت ، با ارائه یک Runtime که مستقل از نوع زبان و پلات فرم است ، بر محدودیت های فوق غلبه نموده است . Runtime فوق ، مستقل از زبان و پلات فرم بوده و از استانداردهای XML ، بمنظور نیل به اهداف مورد نظر خود استفاده می نماید. با توجه به عدم وابستگی دات نت به یک زبان خاص ، پیاده کنندگان نرم

افزار می توانند از گزینه های متعددی در این زمینه استفاده نمایند. امکان اجرای برنامه های تولید شده ، بر روی سرویس گیرندگانی که دات نت را حمایت می نمایند ، وجود خواهد داشت . Runtime ، اغلب زیرساخت های برنامه ها را کنترل می نماید ، بنابراین پیاده کنندگان ، ضرورتی به صرف زمان لازم بمنظور ایجاد زیرساخت های مورد نیاز خود نداشته و در مقابل می توانند زمان خود را صرف تمرکز بر روی منطق برنامه ها ، نمایند . سرویس های وب XML ، از XML بمنظور ارسال داده استفاده می نمایند . بدین ترتیب ، سرویس گیرندگانی که دارای پتانسیل لازم در این خصوص می باشند ، قادر به دریافت داده های مبتنی بر XML ، خواهند بود. XML ، استاندارد فراگیر و مورد پذیرش تمامی محیط های پیاده سازی است. اغلب سرویس گیرندگان مدرن، نظیر سیستم های عامل کامپیوتر ، تلفن های سلولی ، دستگاههای PDA ، کنسول های بازی ، قادر به دریافت داده های مبتنی بر XML ، می باشند .

اجزای فریمورک دات نت فریمورک دات نت ، فونداسیون لازم بمنظور ایجاد برنامه های مبتنی بر دات نت را در زمان ترجمه و اجراء ، فراهم و دارای عناصر متفاوتی بمنظور اجرای برنامه های مبتنی بر دات نت است :

- زیربنای پلات فرم . فریمورک دات نت ، می بایست بر روی یک سیستم عامل اجراء گردد . در حال حاضر، امکان اجرای فریمورک دات نت بر روی سیستم های عامل 32 بیتی ویندوز نظیر 2000 , XP ، وجود دارد. در آینده ، امکان اجرای فریمورک دات نت بر روی سایر پلات فرم ها نیز میسر خواهد شد .
- سرویس های کاربردی و خدماتی . زمانیکه برنامه های کاربردی نظیر IIS, Component Server, Message Queuing ، بر روی ویندوز 2000 ، اجراء می گردند امکان استفاده از آنان برای پیاده کنندگان وجود خواهد داشت . فریمورک دات نت ، برنامه های فوق را از طریق کلاس های موجود در کتابخانه کلاس دات نت ، تحت تاثیر موثر خود قرار خواهد داد .
- Net Class library . کتابخانه کلاس فریمورک دات نت ، زمینه استفا ده از امکانات و ویژگی های Runtime را فراهم و باعث تسهیل در پیاده سازی برنامه های مبتنی بر دات نت می گردد . در این راستا ، پیاده کنندگان می توانند با ایجاد توابعی از کلاس های موردنظر خود ، کلاس ها را توسعه نمایند . کتابخانه های کلاس فریمورک دات نت ، فریمورک دات نت را پیاده سازی می نماید . تمامی برنامه ها (برنامه های وب ، ویندوز و سرویس های وب XML) از کتابخانه کلاس های فریمورک دات نت یکسان استفاده نموده که در namespace نگهداری می گردند. تمامی زبانهای مبتنی بر دات نت نیز به کتابخانه یکسانی دستیابی دارند .

- پیاده سازی برنامه ها از طریق ارائه یک محیط اجرایی ایمن ، حمایت از چندین زبان و تسهیل در بکارگیری برنامه ها می گردد . محیط CLR ، همچنین بعنوان یک محیط مدیریت یافته ، عملیات و سرویس های خاصی نظیر Garbage Collection و امنیت را بصورت اتوماتیک، انجام خواهد داد .
- ADO.NET . تکنولوژی ADO.NET ، نسل جدیدی از تکنولوژی ADO بوده و امکانات حمایتی لازم در رابطه با مدل برنامه نویسی غیرمتصل را ارائه می نماید. تکنولوژی فوق ، امکانات حمایتی متعددی را نیز در رابطه با XML ، ارائه می نماید .
- ASP.NET . تکنولوژی ASP.NET ، یک چارچوب برنامه نویسی است که بر اساس CLR ، ایجاد می گردد . ASP.NET می تواند بر روی یک سرویس دهنده استفاده و بکمک آن می توان برنامه های مبتنی بر وب قدرتمندی را ایجاد کرد . فرم های وب ASP.NET ، یک روش ساده و درعین حال قدرتمند بمنظور ایجاد رابط های کاربر پویا می باشد .
- سرویس های وب XML . سرویس های وب XML ، عناصر مبتنی بر وبی بوده که قادر به اشتراک برنامه ها در اینترنت و یا این ترانت می باشند . فریمورک دات نت ، ابزارها و کلاس های لازم برای ایجاد ، تست و توزیع سرویس های وب XML را ارائه می نماید.
- User Interfaces . فریمورک دات نت سه نوع UI را حمایت می نماید: فرم های وب که به همراه ASP.NET و HTTP کار می نمایند . فرم های ویندوز که بر روی کامپیوتر های سرویس گیرنده Win32 اجرا می شوند .
کنسول دستور (خط دستور)
- زبان ها ، هر زبانی که استانداردهای Common Language (CLS Specification) را رعایت نماید ، قادر به اجراء توسط CLR خواهد بود. در فریمورک دات نت ، ماکروسافت حمایت های لازم در رابطه با زبانهای نظیر VB.NET , Visual C++ , VB.NET , C#, Jscript.NET را ارائه نموده است .

مزایای استفاده از فریمورک دات نت در آغاز پیاده سازی برنامه های مبتنی بر ویندوز ، تمامی برنامه های نوشته شده بمنظور استفاده از API ، از C و یا C++ استفاده می کردند . با مطرح شدن ویژوال بیسیک و سپس اینترنت ، پیاده کنندگان مجبور به سفارشی نمودن (پیاده سازی نسخه هائی خاص) برنامه های ++C ، C ، برنامه های ویژوال بیسیک و یا ASP بودند . با استفاده از فریمورک دات نت ، می توان با اتکاء به مهارت های موجود ، اقدام به آفرینش هر نوع نرم افزاری کرد . انتخاب فریمورک دات نت بمنظور پیاده سازی برنامه ها ، مزایای زیر را بدنبال خواهد داشت :

- مبتنی بر استانداردهای وب . فریمورک دات نت ، بطور کامل تکنولوژی های موجود در اینترنت نظیر : HTML , XPath, SOAP, HTTP و سایر استانداردها را حمایت می نماید.
- طراحی مبتنی بر یک مدل یکسان . از پتانسیل های یک کلاس دات نت ، می توان در هر یک از زبانهای حمایت شده در دات نت و یا مدل برنامه نویسی ، بخوبی استفاده کرد . بنابراین می توان ، بخش هایی از کدهای نوشته شده را در برنامه های متعدد استفاده کرد (برنامه های ویندوز، وب ، سرویس های وب XML) .
- پیاده کنندگان بسادگی قادر به استفاده از آن می باشند . در فریمورک دات نت ، کد ، بصورت Namespace های سلسله مراتبی و کلاس ها ، سازماندهی می گردد . فریمورک دات نت یک Common Type System (CTS) را بعنوان سیستم نوع یکسان ، ارائه نموده که توسط هر زبان سازگار با دات نت، قابل استفاده خواهد بود. در سیستم فوق ، تمامی عناصر زبانها بصورت شی می باشند. این اشیاء قادر به استفاده توسط هر برنامه مبتنی بر دات نت و نوشته شده توسط هر زبان مبتنی بر دات نت ، خواهند بود .
- کلاس های توسعه پذیر . ماهیت سلسله مراتبی فریمورک دات نت ، برای پیاده کنندگان مخفی نخواهد بود . در این راستا می توان به کلاس ها دستیابی و آنها را توسعه داد (مگر اینکه آنها حفاظت شده باشند). در این زمینه امکان پیاده سازی توارث از نوع Cross - Language ، نیز وجود خواهد داشت .